

Samenvatting

Het college van burgemeester en wethouders heeft besloten in te stemmen met de doorstart en herinrichting van het Centrum Seksueel Geweld Limburg tot in ieder geval 2021 en de daarbij horende financiële bijdrage vanuit de gemeente Maastricht.

In een samenwerkingsverband met de diverse partners; de (centrum)gemeenten (Maastricht, Heerlen, Venlo en de daarbij behorende regiogemeenten), Maastricht UMC+, GGD, Xonar, politie en OM wordt het Centrum Seksueel Geweld Limburg vanaf 1 november 2018 in pilotvorm opnieuw ingericht met als doel slachtoffers van seksueel geweld de meest adequate zorg te kunnen bieden.

Het Centrum Seksueel Geweld Limburg is geen wettelijke verplichting, maar komt voort uit een afspraak die de wethouders van de centrumgemeenten hebben gemaakt met het Rijk in relatie tot het maken van een kwaliteitsslag in de aanpak van huiselijk geweld, seksueel geweld en kindermishandeling.

Beslispunten

1. In te stemmen met de doorstart en herinrichting van het Centrum Seksueel Geweld Limburg per 1 november 2018 in het Maastricht UMC+ in de vorm van een pilot.
2. In te stemmen met de bijdrage € 15.050,-- voor november en december 2018 namens de gemeente Maastricht én de gemeenten in het Heuvelland en de Westelijke Mijnstreek.
- 3 a. Voor 2019 € 13.491,-- bij te dragen namens de gemeente Maastricht.
- 3 b. Voor 2020 en 2021 jaarlijks € 27.865,-- bij te dragen namens de gemeente Maastricht.
4. Voor 2019 t/m 2021 (3 jaar) garant te staan voor de bijdragen van de andere 9 gemeenten uit het Heuvelland en de Westelijke Mijnstreek met een maximum bedrag van € 130.903,-- (2019: € 25.511,--; 2020 en 2021 elk jaar € 52.696,--)
5. De 9 gemeenten Heuvelland en Westelijke Mijnstreek schriftelijk te benaderen voor een bijdrage in de jaarlijkse kosten van het centrum op basis van een bijdrage per inwoner per jaar (periode 2019 – 2021). Met als reden dat de centrumgelden van het rijk reeds meer dan volledig zijn besteed aan andere prioriteiten.
6. Het te beschikken bedrag wordt voor de 3 pilotjaren gedekt uit de innovatiereserve.

Besluit Burgemeester en Wethouders d.d. 9 oktober 2018:

Conform.

1. Aanleiding

In het landelijk wethoudersoverleg (november 2015) hebben de wethouders van de centrumgemeenten afgesproken dat vanaf 1 januari 2018 een landelijke dekking van het Centrum Seksueel Geweld (CSG) bereikt zal zijn.

Nederland telt inmiddels 16 CSG's waarmee de landelijke dekking is gerealiseerd. In onze provincie is het Centrum Seksueel Geweld tot 1 november 2018 fysiek gehuisvest in het Laurentius Ziekenhuis in Roermond. Vanwege onder meer onvoldoende aanwezigheid van kennis van kindergeneeskunde, die in het Maastricht UMC+ wel voorhanden is, verleent het Maastricht UMC+ zijn medewerking (onder voorwaarde van medefinanciering) om de acute fase van het Centrum Seksueel Geweld bij hen onder te brengen gedurende een pilotfase van minimaal drie jaar. Daarna wordt de pilot geëvalueerd waarna besloten wordt of het Centrum Seksueel Geweld een vervolg kan hebben in het Maastricht UMC+

2. Context

Wat is een Centrum voor Seksueel Geweld?

Het Centrum Seksueel Geweld betreft een samenwerking tussen medische, psychologische en forensische disciplines volgens de multidisciplinaire aanpak (MDA) in het geval van seksueel geweld. Politie en hulpverlening werken nauw samen in het belang van slachtoffers (0-100 jaar). Het centrum richt zich primair op acute slachtoffers van een aanranding of verkrachting tot en met 7 dagen geleden. De eerste week direct na het seksueel geweld is namelijk cruciaal op medisch, psychologisch en forensisch vlak om sporen veilig te stellen en de juiste medische behandeling te verstrekken. Slachtoffers die geen contact met politie willen of aangeven langer dan 7 dagen geleden seksueel te zijn misbruikt, kunnen ook van het centrum gebruik maken. Xonar biedt voor het centrum de 24 uur telefonische bereikbaarheid. Kenmerkend voor een Centrum Seksueel Geweld is dat zorg vanuit diverse disciplines integraal wordt verleend. Het uitgangspunt is 'zo snel mogelijk met zo min mogelijk professionals, die zo goed mogelijk zijn opgeleid'.

Wat biedt het Centrum?

- Acute medische zorg door het Maastricht UMC+ gericht op preventie van zwangerschap, besmetting met SOA/HIV en behandeling van letsel;
- Acute psychologische (na)zorg door de GGD om herstel te bevorderen ter preventie van het ontstaan van psychische stoornissen, met name PTSS;
- Forensisch onderzoek door de politie gericht op sporen en letselduiding.

Hoe is de coördinatie geregeld?

Het centrum is een netwerkorganisatie waar alle betrokkenen, ieder vanuit hun eigen discipline en verantwoordelijkheid, bijdragen aan adequate zorg voor slachtoffers van seksueel geweld. Het slachtoffer staat centraal. Meerwaarde is het integraal en in samenhang handelen en alert zijn op het ontstaan van eventuele traumaklachten. Voor de ondersteuning en coördinatie van de samenwerking wordt door de GGD nog een coördinator aangesteld.

Waarom moet het Centrum opnieuw ingericht worden?

De huidige werkwijze kent de nodige knelpunten die het optimaal functioneren van het centrum in het Laurentius Ziekenhuis Roermond in de weg staan. Dit betreft o.a. de afwezigheid van een DNA vrije ruimte, de begeleiding van het slachtoffer gedurende het hele traject is niet optimaal georganiseerd en de benodigde expertise in het geval van kindergeneeskunde is niet beschikbaar. Deze werkwijze is niet conform de kwaliteitscriteria van een CSG en hiermee wordt niet de meerwaarde gerealiseerd die een integrale aanpak biedt. Tot 1 november 2018 blijft het Centrum Seksueel Geweld in het Laurentius Ziekenhuis Roermond gehuisvest. Daarna wordt het centrum gehuisvest in het Maastricht UMC+ waar de benodigde expertise wel voorhanden is, de begeleiding van het slachtoffer wel optimaal georganiseerd is en wel beschikt kan worden over een DNA vrije ruimte.

Wat is het belang van de gemeenten?

De gemeenten zijn verantwoordelijk voor het (mede) realiseren van een adequate aanpak van geweld in afhankelijkheidsrelaties. De aanpak van seksueel geweld is hier onderdeel van. Ook bij seksueel geweld kennen in de meeste gevallen dader en slachtoffer elkaar. Het grootste belang is het voorkomen van of het tijdig herkennen van het zich ontwikkelen van een trauma door het bieden van psychosociale nazorg. Hierdoor worden op de langere termijn hoge (zorg)kosten zoveel als mogelijk voorkomen.

De noodzaak van het centrum is het afgelopen jaar wel aangetoond. In 2017 zijn er namelijk 163 contacten geweest met het centrum. Dit is 40% meer dan in 2016. In 2017 hebben naar aanleiding van de 163 contacten 84 slachtoffers zorg ontvangen in de acute fase dan wel in de niet-acute fase. Naar verwachting zal dit aantal toenemen als het centrum meer naamsbekendheid krijgt.

3. Gewenste situatie

Voor de slachtoffers van seksueel geweld uit alle Limburgse gemeenten is het van groot belang dat adequate hulp geboden wordt op een locatie die daar speciaal voor ingericht is, zoals het Maastricht UMC+. Het slachtoffer staat centraal. Meerwaarde is het integraal en in samenhang handelen conform de kwaliteitscriteria van een CSG.

4. Effect op duurzaamheid en/of gezondheid

Het Centrum Seksueel Geweld heeft een positief effect op de gezondheid van slachtoffers van seksueel geweld, aangezien er integraal en in samenhang gehandeld wordt door zorgprofessionals middels acute medische- en psychologische zorg.

5. Effect op de openbare ruimte

Niet van toepassing.

6. Personeel en organisatie

Niet van toepassing

7. Informatiemanagement en automatisering

Niet van toepassing

8. Financiën

Kosten

De totale kosten van een conform kwaliteitscriteria werkend Centrum Seksueel Geweld Limburg bedragen jaarlijks € 314.208,-- (zie de begroting van het Maastricht UMC+ in de bijlage). Daarnaast worden eenmalig kosten gemaakt voor de aanpassing van de ruimte € 10.000,--.

Ondanks dat het Maastricht UMC+ de zorg voor het Centrum kan declareren bij de zorgverzekeraars, krijgt zij deze niet vergoed omdat deze kosten niet in te passen zijn in de inkoopafspraken die het Maastricht UMC+ met de zorgverzekeraars heeft en de budgettaire plafonds bereikt zijn. Door vast te houden aan de ongeschreven regel dat iedere partij in het Centrum Seksueel Geweld de kosten draagt voor de eigen werkzaamheden, zijn de financiële lasten voor het Maastricht UMC+ onevenredig hoog. O.a. via de VNG zijn stappen gezet om op korte termijn het gesprek over het budgettaire kader met zorgverzekeraars aan te gaan over het inpassen van de handelingen die binnen de context van het Centrum Seksueel Geweld verricht worden.

Voor 2019 komt voor rekening van de Limburgse gemeenten een bedrag van € 120.208,--. In 2020 en 2021 betreft het bedrag jaarlijks € 248.208. Dit verschil wordt verklaard doordat de Provincie voor 2019 een eenmalige subsidie verstrekt van € 128.000,-- en het Maastricht UMC+ jaarlijks € 76.000,-- (inventaris en schoonmaak) uit eigen middelen extra betaald aan het centrum. Dit op voorwaarde dat de gemeenten de continuïteit van het Centrum waarborgen vanaf 2020.

Uitgangspunten

- Het belang van een goed werkend centrum onderkende, willen de 3 centrumgemeenten de kosten voor 2018 (november en december 2018) voor hun rekening nemen en wel op basis van een bijdrage per inwoner. Voor Maastricht inclusief de bijbehorende regiogemeenten betekent dit een totale bijdrage van € 15.050,-- waarvan garantstelling van € 9.844,-- voor de gemeenten in het Heuvelland en de Westelijke Mijnstreek (Gulpen-Wittem, Eijsden-Margraten, Valkenburg, Vaals, Meerssen, Sittard-Geleen, Beek, Schinnen, Stein).
- In verband met de doorstart per 1 november 2018 van het centrum in het Maastricht UMC+ , wordt de termijn te kort geacht om alle andere Limburgse gemeenten te verzoeken voor 2018 financieel bij te dragen.
- Maastricht draagt jaarlijks bij naar rato van een bijdrage per inwoner. Vanaf 2019 wordt aan elke Limburgse gemeente gevraagd financieel bij te dragen naar rato van het aantal inwoners. De bijdrage per inwoner voor 2019 betreft € 0,11,--. Voor 2020 en 2021 is de bijdrage jaarlijks € 0,23,-- per inwoner.
- Nu het in tijd niet haalbaar is van alle Limburgse gemeenten een positief besluit omtrent de financiële bijdragen te ontvangen, stellen de drie centrumgemeenten zich voor drie jaar garant voor de kosten voor hun regio (op basis van bijdrage per inwoner) .
- Gezien de organisatorische investeringen die het Maastricht UMC+ moet doen wil zij voor de start per 1 november 2018 van de gemeenten duidelijkheid hebben omtrent de continuïteit van het centrum voor een periode van minstens 3 jaar.

Financiering van het Centrum Seksueel Geweld

Vanuit het Rijk ontvangen gemeenten middelen met betrekking tot de Vrouwenopvang waarbinnen onder andere het Centrum voor Seksueel Geweld en Veilig Thuis gefinancierd moeten worden. Deze middelen zijn echter nu reeds ontoereikend (mede gezien de aangekondigde begrotingswijziging voor Veilig Thuis ivm oa de toename van het aantal meldingen).

De gemeentelijke bijdrage **€ 215.172,--** totaal voor 3 jaar is niet btw belast en de bovenstaande activiteiten vallen binnen de btw-vrijstelling op de WMO diensten.

Het te beschikken bedrag van € 215.172 wordt voor de 3 pilotjaren gedekt uit de innovatiereserve.

Het aandeel van de regiogemeenten daarin ad € 140.747 vorderen wij van de regiogemeenten.

Mocht deze vordering onvoldoende soelaas bieden, dan is een bezuiniging nodig binnen de werkerreinen vrouwenopvang en maatschappelijke opvang. Enerzijds om het beslag op deze reserve te verminderen, anderzijds om naar een eventueel gewenste structurele dekking toe te werken.

In het volgende overzicht zijn de benodigde middelen voor het Centrum weergegeven.

	Maastricht	Maastricht + regiogemeenten	Regiogemeenten (Heuvelland en westelijke Mijnstreek)
Kosten pilot			Garantstelling en vordering
2018 (nov/dec)	5.206	15.050	9.844
2019	13.491	39.002	25.511
2020	27.865	80.560	52.696
2021	27.865	80.560	52.696
Totaal	74.427	215.172	140.747

Collegevoorstel

In het belang van de onderhandelingen met de regiogemeenten wordt deze nota pas openbaar na duidelijkheid omtrent de regiobijdragen. Op 28 september in het AB-GGDZL is opnieuw aan de orde gesteld dat de centrumgemeenten verwachten dat alle regiogemeenten bijdragen. Naar aanleiding daarvan zijn ze schriftelijk nogmaals op de hoogte gesteld middels de Gemeente Heerlen. De huidige overlegvormen vanuit de GGD lenen zich niet voor besluitvorming op dit punt. Gemeenten moeten hierdoor individueel besluiten. Helaas kunnen we hierin niet terugvallen op een wettelijke verplichting voor de regiogemeenten. In de praktijk zien we dat gemeenten vanuit hun maatschappelijke verantwoordelijkheid ervoor kiezen hieraan deel te nemen. Echter een aantal gemeenten heeft nog geen uitspraak gedaan. Het convenant wordt eind oktober ondertekend. We verwachten duidelijkheid omtrent 2019 – 2020 - 2021 rond dezelfde datum.

9. Aanbestedingen

Niet van toepassing

10. Participatie tot heden

Tot op heden zijn de raad en belanghebbenden (extern) niet betrokken geweest bij dit voorstel. In de paragraaf "Communicatie" wordt aangegeven hoe dit traject wordt gestart.

11. Voorstel

1. In te stemmen met de doorstart en herinrichting van het Centrum Seksueel Geweld Limburg per 1 november 2018 in het Maastricht UMC+.
2. In te stemmen met de bijdrage € 15.050,-- voor november en december 2018 namens de gemeente Maastricht én de gemeenten in het Heuvelland en de Westelijke Mijnstreek.
- 3 a. Voor 2019 € 13.491,-- bij te dragen namens de gemeente Maastricht.
- 3 b. Voor 2020 en 2021 jaarlijks € 27.865,-- bij te dragen namens de gemeente Maastricht.
4. Voor 2019 t/m 2021 (3 jaar) garant te staan voor de bijdragen van de andere 9 gemeenten uit het Heuvelland en de Westelijke Mijnstreek met een maximum bedrag van € 130.903,-- (2019: € 25.511,--; 2020 en 2021 elk jaar € 52.696,--)
5. De 9 gemeenten Heuvelland en Westelijke Mijnstreek schriftelijk te benaderen voor een bijdrage in de jaarlijkse kosten van het centrum op basis van een bijdrage per inwoner per jaar (periode 2019 – 2021).
6. Het te beschikken bedrag wordt voor de 3 pilotjaren gedekt uit de innovatiereserve.

12. Uitvoering, evaluatie en vervolg

Meerdere malen per jaar komen de ketenpartners samen in een bestuurlijke regiegroep om de afspraken te borgen en een strakke sturing te houden.

(Financiële) afspraken ten aanzien van het Centrum Seksueel Geweld Limburg worden de komende weken vastgelegd in een Samenwerkingsconvenant welke dan ook voor het einde van oktober aan het college wordt voorgelegd en wordt ondertekend door de partijen.